

renciji so : šola in pouk ; vprašanje o katekizmu ; cerkveno-pravna vprašanja in socialne zadeve.

Vnanje države.

Iz Rio-de Janeiro — se poroča, da misli vojska na kopnem kakor tudi mornarica proglasiti Fonseca do-smrtnim diktatorjem.

Narodno gospodarstvo.

Trgovska in obrtniška zbornica.

(Konec.)

VII. Za obnovo znamenega vpisa, katerega je po § 16 zakona o obrani znamek obnoviti vsakih 10 let, veljajo ista določila, katera za vnovični vpis, razen tega je predložiti certifikat o prvotnem vpisu znamke.

Oni štirje znamenni izvodi, kateri se morajo predložiti, morajo biti popolnoma enaki vloženi znamki. Z znamkami, pri katerih se podoba vsled pridejanih dodatkov (odlik, svetinji i. t. d.) razločuje od prvotno vpisane, ravnalo se bode kot z vnovič vpisanimi. Dodatki so le dopuščeni, ako ostane vsled njih znamenčna podoba nepremenjena. Če so pridejani starim znankam, ki niso primerne novemu zakonu o obrani znamek, samo mali oznamenilni dodatki (zvezje, kolobarji i. t. d.), vsled katerih se pa ne premeni izdatno vsa podoba, tedaj je mogoče vpisati znamke ne kot vnovič, ampak kot obnovno ter jim tako pripoznati prvotno predpravico (trg. min. 29./6. 1890 št. 27.707).

Pri znamkah, katere so v desetletni dobi veljavnosti svoje menjale svoje posestnike, oziroma so bile prepisane, merodajen je za čas obnove dan in leto prvotnega vpisa (ne prepisa).

VIII. Prepis znamke. Ako je prešla znamenčna pravica vsled menjave posesti podjetja na novega posestnika, mora ta isti, razun slučajev, v katerih vodi nadalje podjetje vdova ali pa mladoletni dedič znamenega posestnika, ali se pa nadaljuje podjetje na račun zapuščinske ali konkursne imovine, dati prepisati znamenčno pravico v treh mesecih po dobljeni posesti na svoje ime, ker bi nehala znamenčna pravica v nasprotnem slučaju.

Da se prepíše znamenčna pravica, mora dokazati prosilec pridobitev dotičnega podjetja, predložiti vpisni certifikat, plačati odredbino 5 gold., ter prinesiti kolek za 50 kr.

IX. Pri inozemskih prosilcih znamenčne obrane uporabljajo se takisto le ta določila, in dati je inozemske znamke vpisati ne samo pri trgovski in obrtniški zbornici na Dunaji, ampak tudi v Budapešti.

Predložiti pa morajo inozemci po vzajemnostnem razmerji med udeleženi državami tudi certifikate vpisu znamke svoje v domovini ali v izvorniku ali pa v potrjenem prepisu, ako je iz tega certifikata razvidno oznamenilo in stanovišče podjetja ter blago, kateremu je

znamka namenjena, onda ni treba predložiti dokazil, navedenih pod I. točka 1 in 2.

Znamke podložnikov Norveške in Švedske in Severoameriških Zjedinjenih držav se vpisujejo vsled posebnih določil in dogovorov o obrani znamek z dne 10. majnika 1890 in 25. novembra 1871 tudi tedaj, kedar obstoje samo iz imen, tvrdk in drugih besed, da je le dokazano, da so vpisane v domovini (trg. min. 10./6. 1891, št. 23.208.)

Da se hitro in gotovo izvršujejo vpisi in da ni zamudnega dopisovanja, dobro je, da inozemci izročajo tukajšnjim pooblaščenem vpisna priznanila.

Poučne stvari.

Zemljepisni in narodopisni obrazi.

Nabral Fr. Jaroslav.

(Dalje.)

Božidar Vuković. Tiskanje slovenskih in hrvatskih knjig na Nemškem. Prve slovenske in hrvatske tiskarne v domovini.

Čudno je, da je junaška Črna Gora imela prvo tiskarno na slovanskem jugu, a Dobrovnik, jugoslovanske Atene, tiskal je vse svoje knjige do prešlega stoletja v italijanskih mestih, ker ni imel svoje tiskarne.

Tudi v Hrvatski je bila ustrojena prva tiskarna v gnezdju junakov, v Senji, a ustrojil jo je 1506. l. neki Gregor, ki je bil v mladosti odšel v Benetke in ondi se izučil tiskarstva. Pozneje je na poziv Senjskega vikarija Silvestra Bedričića prišel v Senj, da natisne več knjig, vse z glagolico, mej njimi tudi misal. Zna se, da je Gregor živel in delal v Senji do 1509. l. Leta 1531. pa nahajamo na Reki v hiši škofa modruškega Šimna Kožičića glagolsko tiskarno. Ta škof je bil namreč 1530. l. v Benetkah, od koder je pripeljal dva italijanska tiskarja Dominika in Bartula, da mu tiskata cerkvene knjige. Ko je Kožić umrl 1535. l., bilo je konec njegove tiskarne.

V Zagrebu je bila tiskarna že 1527. l., katere je bil lastnik Štajerc Hermagora Kraft. Kaj več ne vemo o tej tiskarni. Potem je, kakor je videti, zaspalo vse in spalo do konca 17. stoletja. Okoli 1690. l. pa je ustrojil Pavel Ritter (Vitezović) zopet tiskarno, v kateri se je mnogo tiskalo do smrti njegove 1713. l.

Kakor baron Ungnad, tako je tudi sin neumrlega sigetskega junaka, grof Jurij Zrinski, oklenil se Lutrova nauka in širil knjige v tem duhu spisane. Ker je Medjimurje bilo imetje Zrinskih, ustrojil je Jurij 1570. l. tiskarno v Nedelišču in natisnil več del, tudi hervatski prevod sv. pisma nove zaveze Mihajla Bučića, naddjakkona in župnika na Belici v Medjimurju. Ker pa je bil Bučić tudi pristaš Lutrov, zato so na zapoved hervatskega cerkvenega zbora vse te knjige sežgali. Razen tega je natisnil v Nedelišču 1574. l. znamenito delo, namreč hervatski prevod Werböczyjevega ogrskega zakonika, ka-